

Betænkning afgivet af Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget den 00. maj 2024

1. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om rørført transport af CO₂

[af klima-, energi- og forsyningsministeren (Lars Aagaard)]

1. Ændringsforslag

Klima-, energi- og forsyningsministeren har stillet 11 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

[Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse med de stillede ændringsforslag.]

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Tilkendegivelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren

Klima-, energi- og forsyningsministeren har over for udvalget oplyst følgende:

»Forslag til lov om rørført transport af CO₂ blev 1. behandlet den 13. marts 2024. I forbindelse med 1. behandlingen af lovforslaget og et sideløbende arbejde med bekendtgørelse om rørledningsanlæg til transport af CO₂, som udmøntes med hjemmel i lovforslagets § 10, stk. 4, er der fundet anledning til at foretage en række præciseringer i de specielle bemærkninger til lovforslagets a) § 10, stk. 1, 1. pkt., der vedrører Forsyningstilsynets tilsyn med, at priser og betingelser for tredjepartsadgang er rimelige, og b) § 10, stk. 4, der vedrører ministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om tredjepartsadgang og Forsyningstilsynets beføjelser.

a) § 10, stk. 1, 1. pkt.

Af de specielle bemærkninger til § 10, stk. 1, 1. pkt. fremgår det, at Forbruger- og Konkurrencestyrelsen opretholder kompetencen til at forholde sig til eventuelle tilfælde af misbrug af dominerende stilling på markedet eller indgåelse af konkurrencebegrænsende aftaler.

Forsyningstilsynet har imidlertid samme beføjelse efter lovforslagets § 10, stk. 3, og det vurderes uhensigtsmæssigt, at såvel Forsyningstilsynet og Forbruger- og Konkurrencestyrelsen vil være kompetente til at træffe afgørelse om markedsmissbrug, da dette vil skabe uklarhed hos potentielle brugere om, hvornår man vil skulle rette en klage til Forsyningstilsynet eller Forbruger- og Konkurrencestyrelsen. Det vil således være mest hensigtsmæssigt, at lade én myndighed håndtere disse forhold vedrørende tredjepartsadgangen. Da Forsyningstilsynet ved politisk mandat er tillagt en rolle i lovforslaget, forekommer det derfor mest hensigtsmæssigt, at det præciseres, at det er Forsyningstilsynet, der skal forholde sig til eventuelle tilfælde af misbrug af dominerende stilling på markedet eller indgåelse af konkurrencebegrænsende aftaler.

b) § 10, stk. 4

Følgende fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 10, stk. 4: »[...] Bekendtgørelsen forventes at ville indeholde regler om overordnede principper for tredjepartsadgangen, anmodning og forhandling om tredjepartsadgang, herunder metoder og principper for fastlæggelse af priser og betingelser, tvistløsning, sagsoplysning mv.«

Da endelige priser og betingelser vil følge forhandlinger om tredjepartsadgangen mellem rettighedshaver og potentielle brugere, jf. også det foreslåede ændringsforslag nr. 4 til lovforslagets § 9, stk. 2, vil den bekendtgørelse, der skal udmønte lovforslagets § 10, stk. 4, ikke indeholde regler om

metoder og principper for fastlæggelse af priser og betingelser. På denne baggrund ændres de specielle bemærkninger til lovforslagets § 10, stk. 4, således, at sætningen om metoder og principper for fastlæggelse af priser og betingelser udgår.

Ændringen indebærer, at ministeren fastsætter nærmere regler om tredjepartsadgang til rørledningsanlæg og Forsyningstilsynets beføjelser efter loven. Dette vurderes hensigtsmæssigt, eftersom markedet for rørført transport af CO₂ er et helt nyt marked i Danmark. Der er ikke ansøgt om eller etableret nogle former for rørført transport af CO₂ ved fremsættelsen af nærværende lovforslag. I tillæg hertil forventes det, at markedet vil gennemgå en løbende udvikling, der vil nødvendiggøre yderligere og mere detaljeorienteret regulering. Nærmere regler herom fastsættes i en bekendtgørelse.

Bekendtgørelsen forventes at ville indeholde regler om overordnede principper for tredjepartsadgangen, herunder om anmodning og forhandling om tredjepartsadgang, tvistløsning, sagsoplysning mv.

Der bør ved implementeringen af bestemmelsen udvises opmærksomhed på Forsyningstilsynets uafhængighed efter § 2 i lov om Forsyningstilsynet.«

4 Politiske bemærkninger

<Parti/partier>

◇

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af klima-, energi- og forsyningsministeren, tiltrådt af <>:

Til § 1

1) Som *stk. 3* indsættes:

»*Stk. 3.* Loven omfatter ikke rørledningsanlæg til transport af CO₂, der alene anlægges med henblik på transport af CO₂ hen over den danske kontinentalsokkel fra et tredjeland til et andet eller det samme tredjeland.«

[Ændret anvendelsesområdet, således at transitrørledninger ikke omfattes af lovens anvendelsesområde]

Til § 6

2) *Stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:

»Er der indgået aftale mellem en rettighedshaver og en operatør om, at sidstnævnte skal varetage driften af et rørledningsanlæg, der er givet tilladelse til, jf. § 4, stk. 1, skal det til enhver tid kunne dokumenteres, at der foreligger skriftlige aftaler herom.«

[Ændret terminologi og præcis henvisning til hjemmel for tilladelse]

3) I *stk. 4* indsættes efter »fristen«: », jf. *stk. 3*«. [Præcis henvisning til hjemmel for den omtalte frist]

Til § 9

4) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* Rettighedshaver offentliggør standardpriser og -betingelser for brug af rørledningsanlægget. Endelige priser og betingelser fastlægges gennem forhandling mellem rettighedshaver og potentielle brugere.«

[Præcisering af, at endelige priser og betingelser for tredjepartsadgang skal forhandles]

Til § 10

5) I *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »*stk. 2*«, »2. pkt.«. [Præcis henvisning til hjemmel for fastsættelse af priser og betingelser]

6) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3.* Forsyningstilsynet behandler klager over priser og betingelser, jf. § 9, stk. 2, 2. pkt., samt afslag på ansøgninger om adgang til rørledningsanlæg, jf. § 9, stk. 3 og 4.«

[Lovteknisk rettelse og præcis henvisning til hjemmel for fastsættelse af priser og betingelser]

Til § 15

7) I *stk. 2* indsættes efter »*stk. 3*«: », 1. pkt«. [Præcis henvisning til undtagelse fra *stk. 2*]

Til § 27

8) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3.* Afviklingsplanen skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren, der kan fastsætte vilkår herfor.« [Lovteknisk rettelse]

9) I *stk. 5* ændres »som skal anvendes« til: »der skal være«.

[Lovteknisk rettelse]

Ny paragraf

10) Efter § 28 indsættes i *kapitel 8*:

»§ 01. Tilbagekaldes en tilladelse til etablering og drift af rørledningsanlæg i medfør af § 28, meddeler klima-, energi- og forsyningsministeren enten en ny tilladelse til etablering og drift til en anden rettighedshaver eller lukker rørledningsanlægget.

Stk. 2. Indtil meddelelsen af en ny tilladelse overtager klima-, energi- og forsyningsministeren midlertidigt alle forpligtelser vedrørende rørledningsanlægget.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan pålægge den tidligere rettighedshaver at betale omkostningerne forbundet med overtagelse af forpligtelserne vedrørende rørledningsanlægget efter *stk. 2*«

[Regulering af tilfælde, hvor en tilladelse til etablering og drift af rørledningsanlæg inddrages]

Til § 30

11) I *stk 1* indsættes efter »§ 29«: », *stk. 1*«,

[Præcis henvisning til hjemmel for omtalte afgørelser]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget vil medføre, at rørledningsanlæg til transport af CO₂, der alene anlægges med henblik på transport af CO₂ hen over den danske kontinentalsockel fra et tredjeland til et andet eller det samme tredjeland undtages fra lovens anvendelsesområde.

I medfør af lovforslagets § 1, stk. 1, finder loven anvendelse på etablering og drift af rørledningsanlæg, der transporterer CO₂. Med ændringsforslaget indsættes en undtagelse til dette udgangspunkt, således at rørledningsanlæg til transport af CO₂, der alene anlægges med henblik på transport af CO₂ hen over den danske kontinentalsockel fra et tredjeland til et andet eller det samme tredjeland undtages fra lovens anvendelsesområde. Sådanne rørledningsanlæg omtales sædvanligvis transitrørledninger. Rørledninger hen over dansk søterritorium eller land vil fortsat være omfattet af det fremsatte lovforslag, uanset at rørledningen alene er bestemt til at transportere CO₂ fra et tredjeland til et andet eller det samme tredjeland.

Ændringsforslaget skal sikre, at eventuelle transitrørledninger ikke pålægges disproportional vilkår og krav, som ikke passer til transitrørledningens grundlæggende formål, som er at transportere CO₂ fra et tredjeland til et andet eller det samme tredjeland uden at påvirke eller koble sig på den danske CO₂-infrastruktur.

Den foreslåede ændring svarer til den systematik, der gælder for rørført transport af kulbrinter. Rørledningsanlæg, der indgår som en del af den danske infrastruktur godkendes således efter undergrundsloven, mens rørledninger, der blot går hen over dansk territorium med et formål om at transportere kulbrinter fra et tredjeland til et andet tredjeland, skal godkendes efter kontinentalsockelloven. Transitrørledninger til transport af både kulbrinter og CO₂ er dermed undtaget fra de love, der regulerer den nationale infrastruktur af både kulbrinter og CO₂. Det skal dog bemærkes, at godkendelsesbestemmelsen i kontinentalsockelloven endnu ikke omfatter CO₂-transport. En sådan ændring vil forudsætte en lovændring, som vil kunne skabe en ensartet systematik.

Indtil en sådan ændring af kontinentalsockelloven gennemføres, vil transitrørledninger til transport af CO₂ være reguleret af havretskonventionens artikel 79. Ifølge artikel 79 i havretskonventionen af 1982, United Nations Convention on the Law of the Sea, der må anses for en kodificering af almindelig folkeretlig sædvane, er alle stater berettiget til at anlægge rørledninger og kabler over kontinentalsocklen. Dette hindrer imidlertid ikke, at sokkelstaten stiller krav til elkablers og rørledningers placering under hensyn til udforskning og udnyttelse af naturforekomster på soklen og muligheden for at kunne vedligeholde eksisterende kabler og rørledninger. Herudover kan der varetages miljømæssige hensyn for at forebygge, begrænse og kontrollere forurening

fra rørledninger. Havretskonventionen hjemler således mulighed for, at sokkelstaten kan stille miljømæssige krav til rørledninger og deres placering på sokkelområdet.

Til nr. 2

Ændringsforslaget skal sikre et klarere sprog samt præcisere henvisningen til hjemlen for tilladelse til etablering og drift af rørledningsanlæg, som der henvises til i lovforslagets bestemmelse.

Ændringsforslaget vil ikke medføre materielle ændringer til bestemmelsens anvendelse.

Til nr. 3, 7 og 11

Ændringsforslagene er udtryk for præciseringer af rent lovteknisk karakter, hvor der indsættes en præcis henvisning til andre bestemmelser i lovforslaget af relevans for den pågældende bestemmelse.

Til nr. 4

Det foreslåede ændringsforslag i § 9, stk. 2, 1. pkt., har til formål at tydeliggøre over for potentielle brugere af rørledningsanlægget, hvilke standardpriser og –betingelser der er for at benytte det pågældende rørledningsanlæg. På grund af forventede forskelle i eksempelvis kapacitet og længde for de enkelte rørledningsanlæg må der imidlertid forventes en vis forskel i priser og betingelser for de forskellige rørledningsanlæg.

Det foreslåede ændringsforslag til stk. 2, 2. pkt., medfører, at endelige priser og betingelser fastlægges gennem forhandling mellem rettighedshaver og potentielle brugere.

Det foreslåede ændringsforslag vil medføre, at tredjepartsadgang til rørledningsanlæg skal opnås gennem forhandling mellem rettighedshaver og potentielle brugere. Rettighedshaver vil dermed ikke have adgang til ensidigt at fastsætte priser og betingelser, da det er hensigten, at standardpriser og –betingelser alene vil skulle medvirke til et bedre udgangspunkt for forhandlingerne mellem rettighedshaver og potentielle brugere. Offentliggørelsen af standardpriser og –betingelser, jf. 1. pkt., skal ses som et led i at lette denne efterfølgende forhandling mellem rettighedshaver og potentielle brugere af røret, da offentligt tilgængelige oplysninger medfører en gennemsigtighed, som vil være til gavn for parternes forhandling.

Til nr. 5

Med ændringsforslaget foretages en præcis henvisning til, hvilke priser og betingelser som Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med. Formålet med ændringsforslaget er at tydeliggøre, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med rimeligheden af de endelige priser og betingelser, som den enkelte rettighedshaver og potentielle brugere har forhandlet sig frem til for tredjepartsadgangen til det pågældende rørledningsanlæg, jf. den under ændringsforslag nr. 4 foreslåede affattelse af § 9, stk. 2, 2. pkt. Forsyningstilsynet vil dermed ikke føre tilsyn med de af rettighedshavere udarbejdede og offentliggjorte standardpriser og –betingelser i henhold til den under ændringsforslag nr. 4 foreslåede affattelse af § 9, stk. 2, 1. pkt.

Forsyningstilsynets rimelighedsvurdering vil basere sig på, hvorvidt de forhandlede priser og betingelser kan anses som værende fastsat på en objektiv, gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde, der vil sikre, at en monopollignende situation ikke på urimeligvis kan misbruges. Kriterier for denne vurdering vil blive fastsat i en bekendtgørelse, jf. den i lovforslaget foreslåede § 10, stk. 4.

Til nr. 6

Ændringsforslaget er af lovteknisk karakter, hvor dels ordlyden nævner bestemmelser i korrekt rækkefølge og dels en præcis henvisning til, hvilke priser og betingelser der kan klages til Forsyningstilsynet over.

Ændringsforslaget vil ikke medføre materielle ændringer til bestemmelsens anvendelse.

Til nr. 8

Ændringsforslaget er af ren lovteknisk karakter, hvor 1. og 2. pkt. af stk. 3 samles til ét pkt.

Ændringsforslaget vil ikke medføre materielle ændringer til bestemmelsens anvendelse.

Til nr. 9

Ændringsforslaget er af ren lovteknisk karakter. Ordene, der ændres, henviser til forudsætninger for afvikling af rørledningsanlæg. Forudsætninger kan rettelig ikke anvendes, som det fremgår af bestemmelsen oprindelige ordlyd.

Ændringsforslaget vil ikke medføre materielle ændringer til bestemmelsens tiltænkte anvendelse.

Til nr. 10

Ændringsforslaget har til formål at regulere forløbet umiddelbart efter en tilbagekaldelse af en tilladelse. Tilbagekaldelse af en tilladelse er reguleret i lovforslagets § 28.

Det foreslåede ændringsforslags § 01, stk. 1, har til formål at tydeliggøre, at ministeren kan træffe nye dispositioner for rørledningsanlægget, med henblik på at rørledningsanlægget tages i brug snarest eller lukkes. Heri ligger samtidig en forventning om, at der snarest og med inddragelse af alle relevante vurderinger, besluttet hvad der bør ske med rørledningsanlægget.

Det foreslåede ændringsforslag i § 01, stk. 2, har til formål at tydeliggøre, at det er ministeren, som har retten til at disponere over rørledningsanlægget, når der er truffet en afgørelse i medfør af § 28. Den tidligere rettighedshaver har derved ikke længere mulighed for at disponere over rørledningsanlægget og skal samtidig hermed tåle, at staten kan pålægge rettighedshaveren eventuelle omkostninger, som staten er blevet påført, som følge af at rettighedshaver har misligholdt tilladelsen, jf. den foreslåede bestemmelse stk. 3.

Af ændringsforslaget følger desuden, at ministeren, såfremt det besluttet at videreføre driften, skal varetage de forpligtelser, der følger med driften af rørledningsanlægget.

Med ændringsforslaget til § 01, stk. 3, sikres det, at en rettighedshaver, der misligholder sin tilladelse eller på anden vis ikke kan opretholde tilladelsen, fortsat hæfter for de omkostninger, som den tidligere rettighedshaver påfører staten som følge af at have misligholdt tilladelsen.

Principperne bag denne regulering svarer til undergrundslovens § 23 n, hvorefter en tidligere rettighedshaver til en lagringslokalitet også kan pålægges at betale for statens omkostninger forbundet med overtagelse efter tilbagekaldelse af en tilladelse.

Den midlertidige overtagelse af forpligtelserne for rørledningsanlægget efter den foreslåede stk. 2 vil medføre, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan pålægge den tidligere rettighedshaver at betale omkostningerne forbundet med overtagelse af forpligtelserne vedrørende rørledningsanlægget. Der kan blandt andet være tale om overvågning, forebyggende og udbedrende foranstaltninger eller andre relevante omkostninger, som staten påføres som følge af, at tilladelsen er blevet tilbagekaldt.

Ændringsforslaget forventes anvendt på en måde, hvor ministeren i første omgang tager stilling til, om rørledningsanlægget skal lukkes eller om driften bør fortsætte. Denne vurdering bør foretages ud fra, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at rørledningsanlæggets drift opretholdes.

Såfremt ministeren træffer afgørelse om, at driften af rørledningsanlægget skal opretholdes, kan ministeren herefter løbende pålægge omkostninger forbundet med driften af rørledningsanlægget på den tidligere rettighedshaver.

6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. februar 2024 og var til 1. behandling den 13. marts 2024. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <> møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og klima-, energi- og forsyningsministeren sendte den 24. november 2023 dette udkast til udvalget, jf. KEF alm. del – bilag 82. Den 28. februar 2024 sendte klima-, energi- og forsyningsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt <> bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget <> skriftlige henvendelser om lovforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget <> deputationer, der mundtligt har redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 9 spørgsmål til klim-, energi- og forsyningsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Anne Paulin (S) Ida Auken (S) Kris Jensen Skriver (S) Lea Wermelin (S) Mette Reissmann (S) Per Husted (S)

Rasmus Horn Langhoff (S) fmd. Bjarne Laustsen (S) Kasper Roug (S) Linea Søgaard-Lidell (V) Lars Christian Lilleholt (V)

Kim Valentin (V) Jan E. Jørgensen (V) Karin Liltorp (M) Henrik Frandsen (M) Lise Bech (DD)

Kenneth Fredslund Petersen (DD) Steffen W. Frølund (LA) Steffen Larsen (LA) Mona Juul (KF) Dina Raabjerg (KF)

Kim Edberg Andersen (DD) Morten Messerschmidt (DF) Signe Munk (SF) Carl Valentin (SF) Marianne Bigum (SF) nfm.

Søren Egge Rasmussen (EL) Samira Nawa (RV) Torsten Gejl (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	22	Dansk Folkeparti (DF)	7
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	16	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5